

บทที่ 2

แนวความคิดในการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา

2.1 นิยามของการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา

การแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา มีลักษณะอย่างไรนั้น จะได้พิจารณาถึงนิยามความหมายของคำว่า "ผู้ต้องหา" ก่อนในเบื้องต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(2) ได้บัญญัตินิยามคำว่า "ผู้ต้องหา" หมายความว่า ผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิดแต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล¹ สำหรับ "ผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิด" นั้น อาจตีความหมายได้ 3 แนวทาง¹ ดังนี้

แนวทางที่ 1 ให้ความหมายผู้ต้องหาไว้ในแนวทางกว้าง ๆ คือ เมื่อถูกหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดก็ตกเป็นผู้ต้องหา โดยไม่พิจารณาถึงว่าใครจะเป็นผู้กล่าวหา จะกล่าวต่อตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ ไม่สำคัญ ไม่ได้พิจารณาในด้านพยานหลักฐานก่อน

แนวทางที่ 2 ฝ่ายนี้ให้ความหมายของผู้ต้องหาไว้ว่า จะตกเป็นผู้ต้องหาเมื่อมีหมายเรียก หรือหมายจับ เพื่อทำการสอบสวนและที่ว่า "ถูกหาว่าได้กระทำความผิด" นั้นจะต้อง กล่าวหาต่อผู้กระทำผิดนั่นเอง โดยแจ้งให้เขารายก่อนว่าเขาได้กระทำความผิด และทำผิดเรื่องอะไร ส่วนวิธีแจ้งเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

¹ อนุมัติ ใจสมุทร, คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยหลักทั่วไปตลอดถึงการไต่สวนมูลฟ้อง มาตรา 1 ถึงมาตรา 171, พิมพ์ครั้งที่ 3. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2514), หน้า 9-10.

แนวทางที่ 3 เห็นว่าผู้ต้องหาจะต้องถูกเจ้าพนักงานจับกุมเข้ามาใน
ฐานะผู้กระทำความผิดแล้ว ยึดถือเอาการจับเป็นเกณฑ์ที่การตกเป็นผู้ต้องหา ซึ่งเป็น
ความเห็นที่แคบเกินไป

ความเห็นทั้ง 3 แนวทางนี้ ยังไม่เป็นที่ยอมรับ เนื่องจากมีข้อบกพร่อง
กล่าวคือแนวทางที่ 1 ให้ความหมายกว้างเกินไป แนวทางที่ 2 ให้ความหมาย
โดยกำหนดเงื่อนไขโดยไม่พิจารณาพยานหลักฐานว่าน่าเชื่อถือหรือไม่ และแนว
ทางที่ 3 ก็ให้ความหมายแคบไป การที่บุคคลใดจะตกเป็นผู้ต้องหานั้น เนื่องจาก
ต้องพิจารณาถึงการคุ้มครองผู้ต้องหา เมื่อบุคคลตกเป็นผู้ต้องหาที่ต้องถูกกล่าวหา
ว่าเป็นผู้กระทำความผิดเป็นเบื้องต้นเสียก่อน และมีหลักฐานน่าเชื่อถือหรือมูลความจริง
ซึ่งอาจได้จากการสืบสวนเบื้องต้นปรากฏพอจะเชื่อว่าเขาเป็นผู้กระทำความ
ผิดจริง จึงจะถือได้ว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ต้องหา

การแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา

สำหรับความหมายของการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้อง
หานั้นเมื่อพิจารณาถึงกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาไม่ว่าจะเป็น
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่นใด ต่างก็ไม่ได้ให้ความ
หมายของการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาเอาไว้แต่ประการใด
แต่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาก็ได้กล่าวถึงการแสวงหาพยานหลักฐาน
จากร่างกายผู้ต้องหาเอาไว้ในมาตรา 132(1) กล่าวคือ

มาตรา 132(1) บัญญัติว่า "เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐานให้
พนักงานสอบสวนมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) ตรวจตัวผู้เสียหายเมื่อผู้นั้นยินยอม หรือตรวจตัวผู้ต้องหา หรือ
ตรวจสิ่งของหรือที่ทางอันสามารถอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ให้รวมทั้งภาพ
ถ่าย แผนที่ หรือภาพวาด จำลองหรือพิมพ์ลายนิ้วมือ ลายมือ หรือลายเท้ากับ
ให้บันทึกรายละเอียดทั้งหลายซึ่งน่าจะทำได้ดีแจ่มกระจ่างขึ้น"

เห็นได้ว่าในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้แยกการตรวจ
ออกจากการค้น โดยที่ไม่ได้ให้ความหมายของการตรวจเอาไว้แต่อย่างใด
แตกต่างจากในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการกล่าวถึงการตรวจค้นเอาไว้รวมกัน
โดยให้การตรวจค้น หมายความว่ารวมทั้งการตรวจค้นสถานที่และบุคคล²

สำหรับ การตรวจค้นบุคคลในสหรัฐอเมริกา นอกจากจะเป็นการตรวจ
ค้นเพื่อพบสิ่งของที่ซุกซ่อนอยู่ที่ร่างกายภายนอกของผู้ต้องหา³ เช่น เฮโรอีนที่ซุกซ่อน
อยู่ภายในเสื้อผ้าอาภรณ์ของผู้ต้องหาแล้วยังหมายความรวมถึง การตรวจค้นที่รบกวน
ร่างกายผู้ต้องหาเพื่อให้ได้พยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดหรือ ความบริสุทธิ์ของผู้
ต้องหา ดังต่อไปนี้⁴

1. การตรวจร่างกายภายนอกของผู้ต้องหา
 - การตรวจบาดแผล
 - การพิมพ์ลายนิ้วมือ
2. การรวบรวมพยานหลักฐานจากการเจาะเลือดและสิ่งที่ขับออกจาก
ร่างกายผู้ต้องหา (specimen from body)
 - เลือด
 - ลมหายใจ

² Peter W. Lewis. Resource for Professors to Accompany Criminal Procedure: The Supreme Court's View Cases. West Publishing Company, 1979, p.141.

³ Ibid.

⁴ American Jurisprudence (Vol.29), p. 845; Thomas j, Gardner. Criminal Evidence: Principles, Cases and Readings, P. 552-557.

- ปัสสาวะ
- น้ำลาย
- น้ำอสุจิ

3. การรวบรวมพยานหลักฐานซึ่งเป็นส่วนอวัยวะของผู้ต้องหา
(part taken from body)

- ขน
- ผม
- เล็บ

4. การรวบรวมพยานหลักฐานซึ่งเป็นสิ่งของอื่นที่อยู่ในกายร่างกาย
ของผู้ต้องหา (object taken from body)

การตรวจค้นที่เกิดจากการรบกวนร่างกายผู้ต้องหาดังกล่าวข้างต้นนั้น
ใน 3 กรณีแรก คือ การตรวจร่างกายภายนอกของผู้ต้องหา, การรวบรวม
พยานหลักฐานจากการเจาะเลือดและสิ่งที่ขับออกจากร่างกายผู้ต้องหา (specimen
from body) และการรวบรวมพยานหลักฐานซึ่งเป็นส่วนอวัยวะของผู้ต้องหา
(part taken from body) เป็นการรวบรวม "ส่วนร่างกาย" ของผู้ต้องหา
เป็นพยานหลักฐาน ซึ่งลักษณะการรวบรวม "ส่วนร่างกาย" ของผู้ต้องหานี้ มี 2
ลักษณะคือ ลักษณะที่ฝ่ายรัฐใช้ "ส่วนร่างกาย" ของผู้ต้องหารวบรวมเป็นพยาน
หลักฐานโดยไม่มีการยึด "ส่วนร่างกาย" ของผู้ต้องหานั้นแต่อย่างใด ได้แก่ การ
ตรวจร่างกายนอกของผู้ต้องหา ซึ่งเป็นเพียงการตรวจตราธรรมดา กับลักษณะ
ที่ฝ่ายรัฐใช้ "ส่วนร่างกาย" ของผู้ต้องหารวบรวมเป็นพยานหลักฐานโดยมี
การยึดมาเป็นพยานวัตถุในการพิสูจน์ความจริงในคดี ได้แก่ การรวบรวมพยาน
หลักฐานจากการเจาะเลือด และสิ่งที่ขับออกจากร่างกายผู้ต้องหา (specimen
from body) และการรวบรวมพยานหลักฐานซึ่งเป็นส่วนอวัยวะของผู้ต้องหา
(part taken from body)

การตรวจค้นบุคคลอันเกิดจากการรบกวนร่างกายผู้ต้องหาในสหรัฐอเมริกาเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานคือ "ส่วนร่างกาย" และ "สิ่งอื่นที่อยู่ภายในร่างกาย" ของผู้ต้องหา ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนี้เป็นการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา^๕ สำหรับประเทศไทยนั้น จากบทบัญญัติมาตรา 132(1) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ได้มีบัญญัติถึงการตรวจเอาไว้นั้น เป็นการบัญญัติให้อำนาจรัฐแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาไว้เช่นกัน คือ ให้อำนาจฝ่ายรัฐแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาโดยการตรวจร่างกายภายนอก ซึ่งเป็นการใช้ "ส่วนร่างกาย" ของผู้ต้องหารวบรวมเป็นพยานหลักฐานโดยไม่มีกรยึด "ส่วนร่างกาย" ของผู้ต้องหา ดังนั้นรูปแบบหนึ่งของการตรวจตามมาตรา 132(1) เป็นการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา การตรวจตามมาตรา 132(1) จึงไม่ใช่การแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาทุกกรณี เช่น การตรวจเขม่าดินปืนไม่ใช่การแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาเพราะเขม่าดินปืน เป็นสิ่งอื่นที่อยู่ภายนอกร่างกายผู้ต้องหา และไม่ใช่ "ส่วนร่างกาย" ของผู้ต้องหาที่ใช้รวบรวมเป็นพยานหลักฐานในคดีแต่อย่างใด

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า การแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจค้น (search) ซึ่งพอจะทำความเข้าใจในเรื่องของการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาได้ กล่าวคือ

การแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา หมายถึง การดำเนินการโดยการรบกวนร่างกายของผู้ต้องหาเพื่อนำ "ส่วนร่างกาย" ของผู้ต้องหา หรือ "สิ่งอื่นที่อยู่ภายในร่างกาย" ของผู้ต้องหา รวบรวมเป็นพยานหลักฐาน ยืนยันว่าผู้ต้องหาใช้ผู้กระทำความผิดหรือไม่ ซึ่งเป็นวิธีที่จะพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์

^๕ American Jurisprudence (Vol.68). Second Edition, New York, The Lawyer Co-operative Publishing Co;Rochester, 1973, P. 683-684.

ของผู้ต้องหา และการดำเนินการกับร่างกายผู้ต้องหาที่มีการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เข้าช่วยในการค้นหาความจริงเพื่อพิสูจน์ความผิดนั้น

2.2 อำนาจรัฐในการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา

รัฐมีอำนาจในการแสวงหาพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้ได้พยานหลักฐานมาพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีที่เป็นปัญหา^๖ หรือที่ยังไม่รู้ ซึ่งการตัดสินใจของศาลไม่ว่าเรื่องใดก็โดยพิจารณาถึงผลของพยานหลักฐานดังกล่าว^๗ พยานหลักฐานจึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในคดี และในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ได้ให้อำนาจแก่ฝ่ายรัฐอย่างกว้างขวางในการรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดที่สามารถรู้ข้อเท็จจริง และรู้ตัวผู้กระทำความผิด^๘ ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 3 ประเภทคือ พยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ^๙ ในการนำมาพิสูจน์ความผิดหรือบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา พยานหลักฐานทั้งสามประเภทคือ พยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ ที่ฝ่ายรัฐรวบรวมขึ้นเพื่อพิสูจน์ความผิด มีความแตกต่างกันกล่าวคือ^{๑๐} พยานบุคคล หมายถึง บุคคลที่มาให้การต่อศาลด้วยวาจา

^๖ John N. Ferdico. Criminal Procedure for the Law Enforcement officer. St. Paul, Minn : West Publishing Co;1977, P. 364.

^๗ John C. Klotter and Carl L. Meier. Criminal Evidence for Police. The W.H. Anderson Company, 1971, P.10.

^๘ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131

^๙ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226

^{๑๐} เข็มชัย ชูติวงศ์, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน, (กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2529), หน้า 7.

พยานเอกสาร คือ ข้อความใด ๆ ที่ศาลอาจอ่านดูได้จากลายลักษณ์อักษรหรือเครื่องหมายใด ๆ ที่เป็นสื่อความหมาย

พยานวัตถุ คือ วัตถุสิ่งใด ๆ ที่คู่ความอ้างเพื่อตรวจเป็นพยานในคดี พยานหลักฐานทั้งสามประเภทข้างต้น เป็นพยานหลักฐานที่นำมาใช้ประโยชน์ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดี¹¹ และพยานบุคคลที่รู้เห็นเหตุการณ์นั้นด้วยตนเองโดยตรงหรือประจักษ์พยานเป็นพยานหลักฐานที่ฝ่ายรัฐมีความต้องการที่จะใช้ยืนยันข้อเท็จจริงในคดีมากที่สุด¹² แต่เนื่องจากปัญหาอาชญากรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (dynamic) และยิ่งมีความเจริญทางวัตถุมากขึ้น อาชญากรรมที่เกิดขึ้นก็ยิ่งเพิ่มความซับซ้อนมากขึ้น ยากที่จะหาบุคคลใดรู้เห็นเหตุการณ์นั้นได้ พยานวัตถุจึงเป็นพยานหลักฐานสำคัญที่มีอยู่ในการพิสูจน์ความจริงในคดี¹³ และในด้านความน่าเชื่อถือนั้น พยานวัตถุยังมีความน่าเชื่อถือมากกว่าคำให้การของพยานบุคคล เพราะพยานวัตถุสามารถนำออกแสดง หรือตรวจตราได้¹⁴ แต่พยานบุคคลให้การเฉพาะเท่าที่ตนรู้เห็นเท่านั้น¹⁵ และอาจมีความลำเอียงได้ แต่พยานวัตถุหรือพยานหลักฐานที่แท้จริง (real or physical evidence)

¹¹ John N. Ferdico. Criminal Procedure for the Law Enforcement Officer, P.365

¹² Ibid.

¹³ Ibid.

¹⁴ Henry Campbell Black Black's Law Dictionary. (St. Paul Minn:West Publishing Co:1979),P. 1137.

¹⁵ พงศกรณ์ ชูเวช, การพิสูจน์หลักฐาน, (กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2531), หน้า 108.

เป็นพยานหลักฐานที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้¹⁶ สามารถบอกความจริงได้ด้วยตนเอง¹⁷ หรืออาจกล่าวได้ว่าพยานวัตถุไม่อาจโกหกได้¹⁸ จึงน่าเชื่อถือได้มากกว่าคำให้การของ พยานบุคคล¹⁹

สำหรับพยานหลักฐานที่ได้รับจากการแสวงหาจากร่างกายผู้ต้องหา เป็น พยานวัตถุ²⁰ จึงมีความน่าเชื่อถือได้มาก แต่พยานวัตถุนั้นต้องเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หนึ่งกับประเด็นของคดี จึงจะเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังได้ ทั้งนี้เป็นไปตามกฎ ของพยานใน Federal Rules of Evidence

พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของคดีได้มีบัญญัตินิยามเอาไว้ใน Federal Rules of Evidence Rule ที่ 401 ดังนี้ "พยานหลักฐานซึ่งเกี่ยวข้องกับ ประเด็นของคดี หมายความว่าพยานหลักฐานที่มีแนวโน้มที่จะทำให้ความมีอยู่ของ ข้อเท็จจริงใด ซึ่งเกี่ยวข้องกับกรณินิจฉัยการกระทำ มีความน่าเป็นไปได้มากขึ้นหรือ น้อยลง ถ้าหากปราศจากพยานหลักฐานนั้น"

และนอกจากนั้นยังได้มีนิยามในที่อื่นอีกว่า

¹⁶ Thomas J. Gardner. Criminal Evidence:Principles, Cases and Readings. P. 460

¹⁷ John N. Ferdico. Criminal Procedure for the Law Enforcement Officer. P. 325.

¹⁸ Thomas J. Gardner. Criminal Evidence:Principles, Cases and Readings. P. 457.

¹⁹ John C Klotter and Carl L. Meier. Criminal Evidence for Police; P. 225 .

²⁰ American Jurisprudence (Vol. 29). P. 838.

"พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของคดี เป็นพยานหลักฐานที่มีความสัมพันธ์, สันนิษฐานโดยตรง ซึ่งให้เห็นความจริงในประเด็น และพินิจ หรือมีการนำไปพินิจข้อกล่าวหาที่จะต้องพินิจ"²¹

พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของคดี จึงเป็นพยานหลักฐานที่ทำให้ความกระจ่างแก่ความจริงในคดี²² ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของคดีจะรับฟังได้ เว้นแต่จะมีการนำไปใช้ในทางผิดอย่างชัดเจน²³ หรือมีการฝ่าฝืนต่อรัฐธรรมนูญ²⁴ ทั้งนี้โดยเป็นไปตามที่บัญญัติเอาไว้ใน Federal Rules of Evidence Rule ที่ 402 เกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐาน ซึ่งมีบัญญัติไว้ดังนี้

"พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของคดีโดยทั่วไปรับฟังได้ พยานซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นของคดีรับฟังไม่ได้

พยานทั้งหลายซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นของคดีเป็นพยานที่รับฟังได้ เว้นแต่รัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐ รัฐบัญญัติของรัฐสภา ข้อบังคับนี้ หรือข้อบังคับอื่นซึ่งกำหนดไว้โดยศาลสูง โดยอำนาจตามกฎหมายได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น พยานหลักฐานซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็น ศาลจะรับฟังไม่ได้".

²¹ Henry Campbell Black, Black's Law Dictionary, P. 1160.

²² John N. Ferdico. Criminal Procedure for the Law Enforcement Officer, P. 366.

²³ John C. Klotter and Carl L. Meier. Criminal Evidence for Police, P.37

²⁴ Ibid, P. 242-243.

ดังนั้นพยานหลักฐานที่ได้รับจากการแสวงหาจากร่างกายผู้ต้องหา หากไม่ขัดต่อ Federal Rules of Evidence Rule ที่ 402 แล้ว เมื่อพยานหลักฐานที่ได้รับจากการแสวงหาจากร่างกายผู้ต้องหาเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นจึงรับฟังได้²⁵ และในการรับฟังนี้มีความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างยิ่ง เนื่องจากพยานหลักฐานที่ได้รับจากการแสวงหาจากร่างกายผู้ต้องหาเป็นพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่นำมาใช้พิสูจน์ความจริง²⁶ เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาอาชญากรรม²⁷

เนื่องจากในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมก็โดยใช้สามัญสำนึกและการทำงานที่หนัก เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งทำการสอบสวนอาชญากรรม อาจได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอในการระบุตัวผู้ต้องหา แต่อาจพบว่าไม่มีพยานหลักฐานที่จำเป็นในการพิสูจน์การกระทำผิด โดยปราศจากข้อสงสัยโดยมีเหตุอันชอบด้วยกฎหมาย และในสถานการณ์อื่นๆ ซึ่งไม่มีพยานหลักฐานที่มีอยู่ในการสอบสวนของเจ้าหน้าที่มากไปกว่าพยานหลักฐานที่ได้รับจากการทดลองหรือห้องปฏิบัติการ ในสถานการณ์เช่นนี้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์อาจจะใช้ในการแก้ปัญหาอาชญากรรมได้²⁸ ด้วยเหตุผลเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่าพยานหลักฐานทาง

²⁵ Francis L. Ludes and Harold J. Gilbert. Corpus Juris Secundum (Vol.32). St. Paul, Minn:West Publishing Co; 1974, P.720-721, American Jurisprudence (Vol. 29), P. 845-846.

²⁶ John C. Klotter and Carl L. Meier. Criminal Evidence for Police. P. 36

²⁷ Thomas J. Gardner. Criminal Evidence:Principles, Cases and Readings. P. 539.

²⁸ Ibid.

วิทยาศาสตร์กลับเป็นอาวุชที่เข้มแข็งซึ่งมีอยู่สำหรับใช้กล่าวหาผู้กระทำผิดอาญา²⁹

พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และการพิสูจน์ของผู้เชี่ยวชาญโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์กลายเป็นสิ่งจำเป็นในการสืบสวนในคดีอาญา และการพิจารณาคดีอาญาในระหว่างการสอบสวนคดีอาญานั้น พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นำไปใช้ประโยชน์ในคดีคือ³⁰

- เป็นแนวทางการสอบสวนคดีอาญาในทิศทางที่ถูกต้อง
- เป็นการชี้ตัวผู้กระทำผิดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (เช่น เลือด หรือน้ำอสุจิ ที่พบยังสถานที่เกิดเหตุ อาจแสดงว่าผู้กระทำผิดมีเลือดในกลุ่ม A เช่นเดียวกับกลุ่มเลือดของผู้ต้องหา)
- แสดงให้เห็นว่าอาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นโดยบุคคลนั้นเอง หรือผู้อื่นทำ
- เป็นพยานหลักฐานที่ใช้ยืนยัน คือใช้ยืนยันในกรณีที่มีการรับสารภาพ หรือเป็นพยานหลักฐานที่ใช้ยืนยันและสนับสนุนพยานหลักฐานอื่นของฝ่ายผู้กล่าวหาหรือฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา
- เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงถึงสถานที่เกิดเหตุและผู้ต้องหา และเหยื่ออาชญากรรม
- พิสูจน์ถึงสิ่งใดที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการสอบสวนคดีอาชญากรรม
- สนับสนุนหรือหักล้างข้อต่อสู้ที่มีการอ้างสถานที่อยู่ในระหว่างการเกิดคดี
- เป็นหลักฐานที่แสดงว่าบุคคลบริสุทธิ์ไม่มีส่วนพัวพันกับอาชญากรรม
- สนับสนุน หรือชักจูงบุคคลให้ทำการรับสารภาพ หรือ ยอมรับต่อการปรักปรำ เมื่อบุคคลถูกนำไปเผชิญหน้ากับพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ปรักปรำเขาอยู่
- พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์โดยตัวของมันเอง เป็นสิ่งที่แสดงถึง

²⁹ Ibid.

³⁰ Ibid. P.540.

ความสงสัยโดยสมควร (reasonable suspicion) (สำหรับการสอบสวนที่ยุติแล้ว)

เหตุอันควรเชื่อ (probable cause) (ที่ทำการจับ, การได้รับหมายค้น ฯลฯ)

หรือมีความเพียงพอในการพิสูจน์โดยปราศจากความสงสัยตามสมควร (ความจำเป็นในการลงโทษทางอาญา)

พยานหลักฐานที่ได้รับจากการที่รัฐแสวงหาจากร่างกายผู้ต้องหาเนื่องจากเป็นพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์และเกี่ยวเนื่องกับประเด็นของคดี จึงเป็นพยานหลักฐานที่มีคุณค่าในการรับฟัง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในสภาพสังคมปัจจุบัน เพื่อให้ทันกับอาชญากรรมที่ก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง อำนาจรัฐในการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ได้รับพยานหลักฐานที่มีคุณค่าในทางคดีดังกล่าว

สำหรับในบางกรณีที่มีพยานหลักฐานอื่นแน่นอนหนาที่มัดตัวผู้กระทำความผิดแล้วโดยไม่จำเป็นต้องนำพยานหลักฐานที่ได้จากการแสวงหาจากร่างกายผู้ต้องหาพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอีก แต่ผู้เขียนก็ยังเห็นสมควรให้รัฐมีอำนาจในการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาได้ โดยไม่ต้องพิจารณาถึงความสำคัญของพยานหลักฐานดังกล่าว เช่นกับ บทบัญญัติเกี่ยวกับการค้นที่ให้อำนาจรัฐทำการค้น โดยไม่จำแนกว่าพยานหลักฐานจากการค้นดังกล่าวจะมีความสำคัญหรือไม่เพียงใด

อย่างไรก็ดี อำนาจรัฐในการได้วัตถุ นอกจากจะเป็นการได้รับมาเพื่อรวบรวมเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์ข้อเท็จจริงดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีกรณีที่รัฐมีอำนาจในการได้วัตถุมาโดยการริบ ซึ่งการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาเพื่อยึด "สิ่งอื่นที่อยู่ภายในร่างกาย" ของผู้ต้องหาในบางกรณีนั้น วัตถุที่เป็น "สิ่งอื่นที่อยู่ภายในร่างกาย" ของผู้ต้องหายังเป็นวัตถุที่รัฐมีอำนาจที่จะริบได้ เช่น แหวนเพชรที่ผู้ต้องหาผ่าตัดและฝังไว้ในตัวของผู้ต้องหา ดังนั้นแหวนเพชรเป็นสิ่งที่ได้มาโดยการกระทำความผิด ซึ่งรัฐมีอำนาจที่จะริบได้ ซึ่ง

เจ้าพนักงานสอบสวนจะต้องเก็บรักษาวัตถุของกลางนั้นส่งให้พนักงานอัยการ เพื่อจะฟ้อง ซึ่งฝ่ายรัฐจะต้องเก็บรักษาวัตถุของกลางดังกล่าว เมื่อเจ้าพนักงานของรัฐพบว่าวัตถุอยู่ในร่างกายผู้ต้องหาแล้ว และมีการควบคุมผู้ต้องหาที่เท่ากับเป็นการเก็บรักษาของกลางไว้ แต่ในกรณีที่การประกันตัวผู้ต้องหาออกไป ก็เท่ากับปล่อยของกลางออกไปไม่มีวัตถุของกลางอยู่ในความครอบครองของฝ่ายรัฐอีก นอกจากนี้ในบางกรณีวัตถุของกลางยังต้องคืนแก่เจ้าทรัพย์อีกด้วย เช่น กรณีของแหวนเพชรที่เป็นวัตถุที่ได้มาโดยการกระทำความผิด ดังนี้เมื่อผู้ต้องหาถูกปล่อยตัวออกไปก็อาจทำการซ่อนเร้น หรือทำลายวัตถุนั้นอันก่อให้เกิดผลเสียหายขึ้นได้ อำนาจรัฐในการริบวัตถุซึ่งเป็นอำนาจในการรักษาของกลางอันเป็นอำนาจในการได้มาในเบื้องต้นจึงเป็นความจำเป็นอันเลี่ยงไม่ได้ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การให้อำนาจรัฐในการแสวงหา "สิ่งอื่นที่อยู่ในร่างกาย" ของผู้ต้องหาจึงเป็นสิ่งที่ให้เห็นความจำเป็นที่ให้อำนาจรัฐกระทำได้ สำหรับอำนาจรัฐในการได้รับมาซึ่งสิ่งของจากร่างกายผู้ต้องหาไม่ว่าเพื่อนำมาพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดี หรือเพื่อริบมาเป็นวัตถุของกลางกระทำได้หากอยู่ในวิสัยที่สามารถกระทำได้เมื่อไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยโดยพิจารณาจากผลประโยชน์ของรัฐที่มีอยู่เหนือเอกชน ซึ่งจะได้กล่าวถึงในส่วนที่ 2.3 ต่อไป

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองและแทรกแซงสิทธิส่วนตัว

สิทธิส่วนตัว หมายถึง สิทธิประจำตัวของบุคคล อันประกอบด้วยเสรีภาพในร่างกาย การดำรงชีวิต มีความเป็นส่วนตัวซึ่งได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายมิให้ผู้ใดมาล่วงเกิน^๑

^๑ ชูชีพ ปิณฑะสิริ, การละเมิดสิทธิส่วนตัว, วิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525), หน้า 3.

ความเป็นส่วนตัว คือ "สถานะที่บุคคลจะรอดพ้นจากการสังเกต การรู้เห็นการสืบความลับการรบกวนต่าง ๆ และมีความสันโดษไม่ติดต่อสัมพันธ์กับสังคม"^{๓๒}

สำหรับแนวความคิดในเรื่องสิทธิส่วนตัว เป็นแนวคิดแบบปัจเจกชนนิยม (Individualism) ซึ่งบุคคลแต่ละคนมีความสำนึกว่าตนมีพลังความคิดที่สามารถจะกำหนดวิถีชีวิตของตนเองได้อย่างอิสระ ก่อให้เกิดการเรียกร้องให้คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล ซึ่งปัจเจกชนนิยมมีรากฐานมาจากความคิดของพวก Stoic ที่เชื่อว่ามนุษย์ในสภาวะธรรมชาติสมบูรณ์ เป็นอุดมคติที่สูงส่งของชีวิต การที่มนุษย์จะบรรลุสภาวะดังกล่าวได้ มนุษย์ต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง และรู้จักการดำรงชีวิตอย่างมีเหตุผล ความมีเหตุผลจะช่วยให้มนุษย์รู้จักแยกแยะสิ่งใดเป็นความดี หรือความชั่วได้ แก่นแท้ของความเป็นมนุษย์จึงอยู่ที่ความสามารถที่จะใช้เหตุผล ซึ่งเป็นพรสวรรค์ที่ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์โลกอื่น ๆ ^{๓๓} ดังนั้นในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ ปัจเจกชนจึงมีสิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights) ซึ่งมีแนวความคิดว่า "มนุษย์เกิดมาเท่าเทียมกัน และพระเจ้าซึ่งเป็นผู้สร้างมนุษย์ขึ้นมาได้ให้สิทธิบางอย่างแก่มนุษย์ สิทธิเหล่านี้ไม่อาจโอนให้แกกันได้และไม่มีใครจะล่วงละเมิดได้ ซึ่งได้แก่ สิทธิในชีวิต และเสรีภาพสิทธิที่จะหาความสุข และรัฐทั้งหลายจะต้องกระทำทุกอย่างเพื่อให้มนุษย์มีสิทธิเหล่านี้อย่างเต็มที่ วิธีการเช่นนี้ทำให้มนุษย์ซึ่งเป็นสัตว์โลกที่ใช้เหตุผล ยอมรับว่าเป็นหลักที่ดี และเชื่อว่าจะทำให้มนุษย์อยู่ในสังคมอย่างสันติและมีความสุข"^{๓๔}

^{๓๒} เรื่องเดียวกัน.

^{๓๓} พันส์ ทศนิยานนท์, "สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของชนชาวไทย", วารสารนิติศาสตร์ เล่มที่ 3 (2524), หน้า 431, 433.

^{๓๔} กลุพล พลวัน, สิทธิมนุษยชน กับสหประชาชาติ, (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 11.

อย่างไรก็ดี มนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยกัน สิทธิที่จะอยู่คนเดียวตามลำพัง จะเกินความเป็นจริง เพราะไม่มีใครในสังคมมนุษย์จะยอมรับสิทธิเช่นนั้นโดยไม่มีข้อจำกัด สิทธิส่วนตัวจึงเป็นข้อเรียกร้องของปัจเจกชนที่จะกำหนดขอบเขตความเป็นส่วนตัวของเขาเท่าที่จำเป็น มิให้บุคคลอื่นมาแทรกแซงล่วงเกินในบุคลิกภาพ หรือศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของเขา^{๓๕}

ข้อเรียกร้องเกี่ยวกับสิทธิตามธรรมชาติ มีขึ้นเริ่มแรกในตอนต้นศตวรรษที่ 17 เนื่องจากประชาชนในประเทศอังกฤษต่อต้านอำนาจของกษัตริย์ที่มีอย่างไม่มีจำกัดตามทฤษฎีเทวสิทธิ (Divine Rights) จนเกิดสงครามกลางเมืองขึ้น และสงครามจบลงด้วยการที่กษัตริย์ถูกสำเร็จโทษ ต่อมาภายหลังได้มีการนำบุคคลในราชวงศ์ขึ้นครองราชย์อีกจนกระทั่งปี ค.ศ. 1688 ข้อพิพาทเดิมก็หาได้ยุติลงไม่ จึงได้มีการปฏิวัติอีกครั้ง ซึ่งเป็นการปฏิวัติที่ไม่มีการนองเลือด เรียกว่า "การปฏิวัติอันรุ่งเรือง" (Glorious Revolution) โดยการปฏิวัตินี้ John Locke ได้นำเอาทฤษฎีสัญญาประชาคม (Social Contract) มาสนับสนุน^{๓๖} โดยทฤษฎีสัญญาประชาคมของ John Locke นี้ได้ให้หลักประกันสิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนมากที่สุด โดยมีสาระสำคัญของทฤษฎีอยู่ว่ามนุษย์แต่เดิมอยู่ในสภาวะนอกสังคม (State of Nature) ซึ่งมีสิทธิต่าง ๆ โดยธรรมชาติอันมีมาแต่กำเนิด ซึ่งสภาวะนี้เป็นสภาวะที่เปรียบได้กับแดนสุชาติที่ไร้ร่มยของมนุษย์ "สิทธิ" ดังกล่าวนี้นี้ คือทรัพย์สิน ชีวิตร่างกายซึ่งเป็นสิทธิที่แบ่งแยกหรือทำลายให้เสื่อมเสียไม่ได้ (Inalienable Natural Rights) ต่อมาเมื่อมนุษย์ได้เข้ามาอยู่ร่วมกันในสังคมแล้ว มีความจำเป็นที่จะต้องทำสัญญาประชาคมขึ้น ด้วยการสัญญายินยอมอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาล ซึ่งเป็นสัญญาระหว่างประชาชนและรัฐบาล สัญญานี้มีเงื่อนไขว่ารัฐบาลจะต้องให้หลักประกันว่าจะเคารพ

^{๓๕} ชูชีพ ปิณฑะสิริ, การละเมิดสิทธิส่วนตัว, หน้า 10.

^{๓๖} รองพล เจริญพันธ์, นิติปรัชญา, พิมพ์ครั้งที่ 4. (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป.สัมพันธ์พาณิชย์, 2525), หน้า 53.

และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนทั้งหลาย^{๑๗} ซึ่งต่อมาภายหลังทฤษฎีสัญญาประชาคมของ John Locke มีอิทธิพลต่อการปฏิวัติในอเมริกาและฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก และยังมีอิทธิพลต่อระบอบการปกครองของประเทศต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก^{๑๘}

ทฤษฎีสัญญาประชาคม (Social Contract) ของ John Locke นี้จึงเป็นทฤษฎีที่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และจำกัดอำนาจรัฐจากการแทรกแซงความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย^{๑๙} ดังนั้นสิทธิส่วนตัวแม้จะเป็นสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ใช้ยื่นกับบุคคลทั่ว ๆ ไปได้ทุกคน และเกิดขึ้นมาพร้อมกับสภาพบุคคลอื่นทำให้มีการยอมรับในศักดิ์ศรีของมนุษย์และเสรีภาพในการดำรงชีวิตของบุคคลก็ตาม สิทธิส่วนตัวก็ยังคงมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายอย่างใกล้ชิดเพราะกฎหมายเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่สำคัญที่มีไว้ป้องกันสิ่งมีคุณค่า ซึ่งเรียกว่า "สิทธิ" และการพิจารณาว่า "สิทธิ" จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายหรือไม่นั้น ต้องประสพกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย ในสภาพสังคมที่ซับซ้อนนั้น แม้จะสันนิษฐานว่าบุคคลมีสิทธิส่วนตัวที่กฎหมายคุ้มครอง ก็ยังอาจถูกจำกัดเมื่อมีผลประโยชน์สาธารณะเข้ามาเกี่ยวข้อง

เมื่อมีการขัดแย้งกัน ระหว่างผลประโยชน์ของรัฐ (public interest) กับผลประโยชน์ของเอกชน (individual interest) การคานน้ำหนักอย่างยุติธรรม (fair balance) ระหว่างเอกชน และอำนาจรัฐในการปฏิบัติที่เป็นการกระทบกระเทือนต่อสิทธิส่วนตัวอันเป็นสิทธิมูลฐานของเอกชน มีความ

^{๑๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า 53-54.

^{๑๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า 53.

^{๑๙} เรื่องเดียวกัน.

สำคัญอย่างมาก⁴⁰ ซึ่งการคานน้ำหนักกันนี้ หากผลประโยชน์ของรัฐมีมากกว่า ผลประโยชน์ของเอกชนแล้ว ผลประโยชน์ของเอกชนต้องมาภายหลังผลประโยชน์รัฐ⁴¹ และผู้ก่อการรบกวนกลับมีสิทธิพิเศษที่จะกระทำได้⁴²

ดังนั้น แม้จะมีการบัญญัติกฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนตัวเอาไว้แล้วก็ตาม สิทธิส่วนตัวก็ไม่ใช่สิทธิเด็ดขาด (Absolute Right) อาจถูกจำกัดได้⁴³ เมื่อมี ผลประโยชน์สาธารณะเข้ามาเกี่ยวข้อง⁴⁴ ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลในฐานะที่เป็น ประชากรของสังคมเสรี มีความสัมพันธ์ของบุคคลต่อชุมชนที่เขาเป็นสมาชิก สิทธิ ส่วนตัวของบุคคลจึงไม่มีความจำเป็นมากไปกว่าสิทธิของรัฐ⁴⁵ เมื่อมีผลประโยชน์ ของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้องแล้วบุคคลไม่อาจอ้างสิทธิส่วนตัวขึ้นมาแย้งต่อรัฐ⁴⁶ ผลประโยชน์

⁴⁰ Ian Freckelton, "Witness and the Privilege Against Self-incrimination", The Australian Law Journal (Vol. 59) 1985, P. 219.

⁴¹ Ibid.

⁴² Ibid, P.220.

⁴³ Francis L. Ludes and Harold J. Gilbert. Corpus Juris Secundum (Vol. 77). St. Paul, Minn:West Publishing Co;1952,P.399.

⁴⁴ Ian Freckelton, "Witness and the Privilege Against Self-incrimination", The Australian Law Journal (Vol. 59) 1985, P. 219.

⁴⁵ Francis L. Ludes and Harold J. Gilbert. Corpus Juris Secundum (Vol. 72). P.401.

⁴⁶ Ibid, P. 402.

ของรัฐมีอยู่เหนือความเป็นส่วนตัวของบุคคล แม้บุคคลนั้นจะไม่ยินยอมก็ตาม⁴⁷

จึงเห็นได้ว่า จากการที่ประชาชนมารวมตัวกันก่อตั้งรัฐ โดยยอม
สละสิทธิตามธรรมชาติทิ้งปวงให้ผู้เป็นประมุขมีอำนาจเด็ดขาด ตามทฤษฎีสัญญา
ประชาคม⁴⁸ เป็นการยินยอมของประชาชนเองในการทำสัญญานี้ร่วมกัน⁴⁹
ประชาชนจึงต้องผูกพันและยินยอมที่จะปฏิบัติตามกติกาต่าง ๆ ที่องค์อธิปัตย์ตรา
ใช้ในสังคม แม้จะเป็นการจำกัดสิทธิส่วนตัวก็ตาม

ดังนั้นสิทธิส่วนตัวเพียงใดที่ได้รับการคุ้มครอง

ในประเทศเยอรมัน ปัจเจกชนมีสิทธิที่จะฟ้องร้องต่อการล่วงเกินชนิด
ใด ๆ ที่ไม่ชอบธรรมซึ่งรวมถึงการล่วงเกินร่างกายด้วย ศาลในประเทศเยอรมัน
เริ่มยอมรับคุ้มครองสิทธิในบุคคลิกภาพอย่างเต็มที่ เมื่อมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐ
ธรรมนูญคุ้มครองเอาไว้ในปี 1949 ความว่า "ศักดิ์ศรีของบุคคลไม่อาจถูกทำลาย
ได้ รัฐมีหน้าที่ให้ความเคารพคุ้มครอง....."⁵⁰

สำหรับ ประเทศสหรัฐอเมริกา สิทธิส่วนตัวนับว่าเป็นสาระสำคัญแห่ง
เสรีภาพภายใต้กฎหมายธรรมชาติที่ถือหลักว่า มนุษย์ทุกคนย่อมมีความเสมอ
ภาคกันในสายตาของกฎหมายและมีสิทธิขั้นมูลฐานบางอย่างที่ถือว่าเป็นสิทธิโดย
กำเนิดของมนุษย์ ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพโดยกำเนิดของมนุษย์ถือว่าเป็น
สิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ (natural rights) ที่บุคคลใดจะล่วงละเมิด

⁴⁷ Ibid, P. 415.

⁴⁸ จรุง สุกภาพ, หลักรัฐศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิชจำกัด, 2514), หน้า 37.

⁴⁹ อานนท์ อากาศิกรม, รัฐศาสตร์เบื้องต้น (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์, 2528), หน้า 25.

⁵⁰ ชูชีพ ปิณฑะสิริ, การละเมิดสิทธิส่วนตัว, หน้า 9.

มิได้ สิทธิตามธรรมชาติจึงเป็นหลักกฎหมายสูงสุด และเป็นสิทธิที่พลเมืองยกขึ้นอ้าง
 ยันรัฐได้ (civil rights)^{๕๑} ดังปรากฏในคดี Zimmermann V.
 Wilson (1936, CA 3d Pa) 81 F 2d 847 ซึ่งศาลสูงตัดสินว่าการฝ่าฝืนกฎหมาย
 ธรรมชาติต่อความเป็นส่วนตัวของบุคคลในเสรีภาพ การดำรงชีพนั้นกล่าวได้ว่าไม่มีสิทธิ
 ใดที่มากไปกว่า "เสรีภาพ และความสุข" โดยการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของ
 พลเมืองในการมีสิทธิอยู่อย่างสันโดษ นอกจากนี้ในคดี Peay V. Curtis
 Publishing Co. (1948, DC Dist Col) 78 F Supp 305 ได้กล่าวถึง
 ความปรารถนาของบุคคล ในชีวิตสมัยใหม่ที่มีความปรารถนาต่อเสรีภาพจาก
 การถูกรบกวนในชีวิตส่วนตัวจากการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมของรัฐ รวมถึง
 การกระทำต่อเขาโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเขา

จากการวินิจฉัยคดีของศาลเกี่ยวกับสิทธิส่วนตัวอันเป็นสิทธิตามธรรมชาติ
 ข้างต้นนั้น เป็นการวินิจฉัยตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมที่รับรองถึง
 สิทธิต่าง ๆ ของบุคคลใน The Bill of Rights อันเป็นหลักประกันในการคุ้มครอง
 สิทธิบุคคล โดยคดี Voelker V. Tydall (1947) 226 Ind
 43,75 NE 2d 548 ได้กล่าวถึงสิทธิส่วนตัวว่าเป็นสิทธิตามธรรมชาติ และเป็น
 หลักประกันการคุ้มครองสิทธิส่วนตัวของบุคคลทั้งในรัฐธรรมนูญสหรัฐและรัฐธรรมนูญ
 ของมลรัฐ

ดังนั้น การแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาที่รัฐกระทำนั้น
 เนื่องจากเป็นรูปแบบหนึ่งของการตรวจค้น อันเป็นการกระทบกระเทือนต่อ
 สิทธิในร่างกายของบุคคลที่เป็นสิทธิส่วนตัว การแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกาย
 ผู้ต้องหาจึงต้องกระทำภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมที่รับรองสิทธิของ
 บุคคลใน The Bill of Rights นี้ด้วย ซึ่งบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับ

^{๕๑} เรื่องเดียวกัน

ที่มีความเกี่ยวพันกับการคุ้มครองผู้ต้องหาจากการที่ฝ่ายรัฐทำการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา คือ บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4, ฉบับที่ 5 และฉบับที่ 14 ที่กำหนดถึงความหมายและขอบเขตที่แน่นอนในการคุ้มครองต่อสิทธิส่วนตัว

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 14 คุ้มครองสิทธิส่วนตัว⁵² โดยบัญญัติตอนหนึ่งว่า "บุคคลทุกคนที่เกิดหรือแปลงชาติในสหรัฐ และอยู่ในบังคับของกฎหมายสหรัฐ ย่อมเป็นพลเมืองของสหรัฐและของมลรัฐที่มีภูมิลำเนาอยู่ มลรัฐใดจะออกกฎหมายหรือบังคับใช้กฎหมายที่เป็นการตัดทอนเอกลิทธิ หรือ ความคุ้มกันที่พลเมืองของสหรัฐจะพึงได้รับไม่ได้ หรือมลรัฐใดจะรอนสิทธิในชีวิต เสรีภาพ หรือทรัพย์สินของบุคคล โดยไม่ชอบด้วยกระบวนการความแห่งกฎหมาย หรือจะปฏิบัติไม่ให้บุคคลใดที่อยู่ในเขตอำนาจได้รับความคุ้มครองแห่งกฎหมายโดยเท่าเทียมกันไม่ได้....."⁵³

ผู้พิพากษา Mr. Justice Jackson ได้ตัดสินในคดี Irvine (U.S. 132, Sup. 383, L. Ed. 569) : ว่า "การตัดสินในคดี Wolf v. People of the State of Colorado เป็นครั้งแรกที่กล่าวว่า"ความปลอดภัยในความเป็นส่วนตัวของบุคคลใดจากการบงกชโดยปราศจากเหตุผลของเจ้าหน้าที่ตำรวจ" เป็นสิ่งที่อยู่ในความหมายของกระบวนการนิติธรรม (due process) ที่พบในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 14"⁵⁴

⁵² American Jurisprudence (Vol. 68), P. 662.

⁵³ วิชาญ เครื่องงาม, กฎหมายแองโกลอเมริกัน, (คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), หน้า 170-171.

⁵⁴ John H. Wigmore. A Treatise on Evidence in Trials at Common Law (Vol. 8). Third Edition. Little Brown and Company, 1959, P. 10

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 14 นี้คุ้มครองรวมถึงการป้องกันการตรวจค้นและยึดโดยไม่มีเหตุอันควรตามที่บัญญัติไว้ในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4⁵⁵ และคุ้มครองถึงเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การเป็นพยานปรักปรำตนเองในคดีอาญาที่บัญญัติไว้ในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5⁵⁶ บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4, ฉบับที่ 5 และฉบับที่ 14 จึงมีความเกี่ยวพันในเรื่องสิทธิส่วนตัว⁵⁷ สำหรับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 และฉบับที่ 5 มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน (dual purpose) โดยมีกล่าวไว้ในคดี Davis v. U.S., N.Y. 1946, 66 S.Ct. 1256, 328 U.S. 582, 90 L.Ed. 1453, คดี Boyd v. U.S., N.Y. 1886, 6 S.Ct. 524, 116 U.S. 663, 29 L.Ed. 746 ที่กล่าวว่า ทั้งบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 และ ฉบับที่ 5 เป็นวัตถุประสงค์ร่วมกันในการป้องกันความเป็นส่วนตัวของบุคคล คือบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 ป้องกันการตรวจค้นและยึดโดยไม่มีชอบด้วยกฎหมาย สำหรับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 ป้องกันการนำพยานหลักฐานดังกล่าวมาใช้ปรักปรำเขาในคดีอาญา

⁵⁵ American Jurisprudence (Vol. 68), P. 662.

⁵⁶ John C. Klotter and Carl L. Meier. Criminal Evidence for Police. P. 209

⁵⁷ Ian Freckelton, "Witness and the Privilege Against Self-incrimination", The Australian Law Journal (Vol. 59), 219, Yale Kamisar Wayne R. Lafave, Jerold H. Israel. Modern Criminal Procedure. P. 21.

ดังนั้นบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 และ ฉบับที่ 5 จึงมีวัตถุประสงค์ร่วมกันคือ^{๕๖}

1. ป้องกันสิทธิส่วนตัว ในการอยู่อย่างสันโดษ ปราศจากการรบกวน โดยการตรวจค้นและยึดโดยไม่มีเหตุอันควรของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
2. ป้องกันสิทธิส่วนตัว จากการบังคับเอาพยานหลักฐานมาใช้กล่าวหาเขา

โดยจะได้ทำการกล่าวถึงสิทธิส่วนตัวที่คุ้มครองโดยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 และ ฉบับที่ 5 โดยลำดับ

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 แห่งประเทศสหรัฐอเมริกาบัญญัติตอนหนึ่งว่า "สิทธิของประชาชนที่จะมีความปลอดภัยในร่างกาย...จากการถูกตรวจค้นหรือยึดโดยไม่มีเหตุอันควร จะละเมิดไม่ได้ และจะออกกฎหมายเพื่อกระทำใด ๆ ไม่ได้เว้นแต่จะมีเหตุอันควรเชื่อถือซึ่งได้รับการยืนยันด้วยถ้อยคำสาบานหรือคำปฏิญาณและโดยเฉพาะต้องระบุสถานที่ ที่จะค้น หรือบุคคลที่จะถูกจับกุม หรือสิ่งของที่ จะยึดไว้ในหมายนั้น"^{๕๗}

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 คุ้มครองสิทธิส่วนตัว (right of privacy) ของพลเมืองของรัฐ^{๕๘} โดยในคดี Harris V. United States (1947) 331U.S 145, 91 Led 1399, 67 S.Ct 1098, กล่าวถึงการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาว่า ศาลฎีกาได้สนับสนุน "สิทธิส่วนตัว" (right -

^{๕๖} American Jurisprudence (Vol. 68), P. 664.

^{๕๗} วิษณุ เกรืองาม, กฎหมายแองโกลอเมริกัน, หน้า 167.

^{๕๘} Peter W. Lewis. Resource Manual for Professors to Accompany Criminal Procedure: The Supreme Court's ViewCases, p.141.

of privacy) และการคุ้มครองความปลอดภัยของบุคคลโดยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 ".....เป็นการพิจารณาถึงความสำคัญอย่างมากของเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ และเป็นหลักประกันที่เป็นความสำคัญและความจำเป็นที่เป็นหลักประกันของสิทธิพื้นฐานของประชาชนแต่ละคน..."

การคุ้มครองพลเมืองของรัฐตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 นี้คุ้มครองทั้งผู้กระทำความผิดและผู้บริสุทธิ์^{๑๑} จากการแทรกแซงของรัฐที่ไม่มีเหตุอันควรต่อความเป็นส่วนตัวที่เป็นหัวใจของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 และเป็นพื้นฐานของสัมคมเสรี^{๑๒}

ศาลสูงแห่งสหรัฐอเมริกาตัดสินในคดี Davis V. Mississippi, Miss 1969, 89 S.Ct 1394, 394 U.S 721, 22 L.Ed 2d 676 ว่าบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 เป็นการป้องกันการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบของตำรวจต่อความปลอดภัยของบุคคลที่เป็นพลเมืองของรัฐ เมื่อการรบกวนนั้นเป็นการกระทำการจับกุมหรือการหน่วงเหนี่ยวเพื่อการสอบสวน และในคดี Smith V. Doss (1948) 251 Ala 250, 37 So 2d 118 กล่าวถึงสิทธิส่วนตัว (right of privacy) ว่าเป็นสิทธิของบุคคลที่เป็นอิสระจากการไม่มีหมายของรัฐจากการกระทำต่อความเป็นส่วนตัวของบุคคลซึ่งรัฐกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการกระทำดังกล่าวกระทบกระเทือนแก่เขาในอันที่จะมีความเป็นอยู่อย่างปกติ

^{๑๑} Craig M. Bradley, "Two Models of the Fourth Amendment" Michigan Law Review (Vol. 86), 1985, P. 1469.

^{๑๒} American Jurisprudence (Vol. 68), P. 739.

อย่างไรก็ตาม การที่รัฐแทรกแซงความเป็นส่วนตัวของบุคคลที่เป็นพลเมืองของรัฐโดยการตรวจค้นนั้น วัตถุประสงค์ก็เพื่อให้ได้พยานหลักฐานมาใช้กล่าวอ้างในคดีอาญา^๓ โดยในคดี Frank V. State of Md, Md. 1959, S.Ct. 804, 359 U.S. 360, 3 L Ed. 2d 877 ศาลสูงได้กล่าวถึงการรักษาสិทธิส่วนตัวจากการถูกตรวจค้นเพื่อให้ได้ไปซึ่งพยานหลักฐานที่จะนำไปใช้กล่าวอ้างในคดีอาญา ซึ่งต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 ที่บัญญัติคุ้มครองการตรวจค้น และอยู่ภายใต้การคุ้มครองโดยกระบวนการยุติธรรมแห่งบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 14

กรณีการรบกวนของฝ่ายรัฐโดยการตรวจค้นภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 (Fourth Amendment) นั้นกระทำได้อต่อเมื่อมีเหตุอันควร (reasonable) ดังนั้นเหตุอันควร (reasonable) จึงเป็น "พื้นฐานในการพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4" ในการคานน้ำหนักระหว่างผลประโยชน์ของรัฐกับผลประโยชน์ของเอกชนตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 นี้ ก็โดยยึดถือเหตุอันควรในการพิจารณา^๔ ซึ่งบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 (Fourth Amendment) เป็นกฎของพยานหลักฐานที่ตัดสินว่าอะไรบางอย่างที่ปัจเจกชนยังคงมีอิสระ

^๓ Ibid, P. 662.

^๔ Craig M. Bradley, "Two Models of the Fourth Amendment" Michigan Law Review (Vol. 86), P. 1482.

หรือปราศจากเสรีภาพ^{๑๕} โดยได้มีคำตัดสินของศาลในคดี U.S.V Kaplan, P.C.N.Y 1936, 17F. Sep 920 ที่กล่าวถึงการคุ้มครองตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 ว่าเป็นการคุ้มครองบุคคล หากไม่มีผลประโยชน์สาธารณะเข้ามาเกี่ยวข้อง และในคดี Norman v. Las Vegas (1947) 64 Nev. 38, 177 P 2d 422 ศาลได้ตัดสินว่าสิทธิส่วนตัวไม่ว่าจะเป็นจุดเริ่มต้นในกฎหมายธรรมชาติหรือไม่ก็ตาม ไม่เป็นสิทธิเด็ดขาดเมื่ออยู่ภายใต้ขีดจำกัดในการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงานตำรวจ นอกจากนี้ในคดี Mc Govern. V. Van Riper (1947) 140 NJ Eq 341, 54 A2d 469 ได้ชี้ให้เห็นว่า สิทธิรวมถึงการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของบุคคล และเมื่อมีผลประโยชน์ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามสมควรแล้ว กล่าวได้ว่าวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมตามกฎหมายอาญาไม่อาจกล่าวว่าเป็นการปฏิบัติที่ปราศจากหมายอันละเมิดต่อสิทธิส่วนตัว โดยศาลตัดสินว่า สิทธิส่วนตัวมีขีดจำกัดและไม่เหนือไปกว่าอำนาจรัฐ การแปลความหมายก็เป็นการแปลความหมายที่เป็นความสัมพันธ์ของบุคคลที่อยู่ในชุมชนหรือสังคมที่เขาเป็นสมาชิก ดังนั้นกฎหมายที่บัญญัติถึงการพิมพ์ลายนิ้วมือของบุคคลที่ถูกกล่าวหา กระทำได้โดยตำรวจอันเป็นการบังคับการตามกฎหมาย เป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ชอบด้วยกฎหมายตามอำนาจของตำรวจ ในการรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นสอบสวนเพื่อจะใช้เป็นพยานในชั้นศาลต่อไป

ในคดี Carroll v. U.S., Michigan; 45 S.Ct. 280, 267 U.S. 132, 69 L. Ed. 54. ศาลได้ตัดสินว่าบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 นี้ห้ามการตรวจค้นหรือยึดที่ไม่มีเหตุอันชอบด้วยกฎหมาย ในการแปลความหมายในการนำไปใช้โดยพิจารณาถึง

^{๑๕} George T. Felkens. Rules of Evidence. Delmar Publishers, 1974, P. 112.

- การป้องกันประโยชน์สาธารณะ
- การป้องกันประโยชน์และสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นพลเมืองของรัฐ

คดี *Giacona V. U.S., CA Tex. 1958, 257 F.2d 450* ศาลได้ตัดสินว่าภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 การป้องกันการฝ่าฝืนต่อ "การตรวจค้นและยึดโดยไม่มีเหตุอันควร" นั้น เหตุอันควร (reasonable) เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับของการตรวจค้นว่าเมื่อใดที่สิทธิส่วนตัวจะมีเหตุอันควรน้อยกว่าสิทธิในการตรวจค้น

การคุ้มครองบุคคลเพียงใดตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 จึงดูจากผลประโยชน์สาธารณะที่เข้ามาเกี่ยวข้องโดยอาศัยหลักการคานน้ำหนักผลประโยชน์ของเอกชนและผลประโยชน์ของรัฐ โดยการใช้เหตุอันควร (reasonable) ในการพิจารณาในการคานน้ำหนักนั้น^{๑๑} ดังนั้นการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการตรวจค้น (search) จะกระทำได้เพียงใดก็ต้องคำนึงถึงหลักการคานน้ำหนักผลประโยชน์ (fair balance) นี้เช่นกัน กล่าวคือ หากผลประโยชน์ของรัฐ (public interest) มีมากกว่าผลประโยชน์ของเอกชน (individual interest) แล้ว รัฐก็มีอำนาจในการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา

สิทธิในร่างกายของบุคคลอื่นเป็นสิทธิส่วนตัวที่จะพ้นจากการถูกแทรกแซง จึงไม่ใช่คุณค่าเพียงประการเดียวในการใช้พิจารณาเหตุอันควรของการตรวจค้น

^{๑๑} Craig M. Bradley, "Two Models of the Fourth Amendment" *Michigan Law Review* (Vol. 86), P. 1482.

(search)^{๘๗} และการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาที่ฝ่ายรัฐกระทำ
 นี้มีการวางหลักเกณฑ์เป็นบรรทัดฐานเอาไว้ในคดี Rochin (Rochin v.
 California 342 U.S. 165, 172 (1952)) และคดี Schmerber
 (Schmerber v. California 384 U.S. 757, 771 (1965)) ว่าสิทธิ
 ในร่างกายของผู้ต้องหาที่จะพ้นจากการถูกแทรกแซงเป็นสิทธิไม่เด็ดขาด หากมีผล
 ประโยชน์ของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้องแล้ว ผลประโยชน์ของรัฐในการที่จะเก็บและรักษา
 พยานหลักฐานที่เป็นสิ่งจำเป็นในการนำมากล่าวอ้างในกรณีความผิดทางอาญา
 สามารถกระทำได้ ผลประโยชน์ของรัฐได้รับการยอมรับมากกว่าผลประโยชน์
 ของเอกชน^{๘๘} ในคดี Rochin v. California และคดี
 Schmerber v. California จึงได้วางเป็นกรอบสำหรับการแสวงหาพยาน
 หลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา ดังนี้^{๘๙} ฝ่ายรัฐมีอำนาจแสวงหาพยานหลักฐานจาก
 ร่างกายผู้ต้องหาแม้ผู้ต้องหาจะไม่ยินยอม เมื่อการแสวงหาพยานหลักฐานจาก
 ร่างกายผู้ต้องหาที่ฝ่ายรัฐกระทำเป็นการรบกวนร่างกายผู้ต้องหาเพียงเล็กน้อย
 (minor intrusion) แต่ฝ่ายรัฐไม่มีอำนาจในการบังคับผู้ต้องหาจากการที่
 ฝ่ายรัฐทำการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาถ้าการแสวงหาพยาน
 หลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหานั้นเป็นการรบกวนร่างกายผู้ต้องหาอย่างมาก
 (major intrusion) หรือเป็นการทำร้ายสามัญสำนึก (shock the
 conscience)

^{๘๗} Leonard Bruce Mandell, L. Anita Richardson,
 "Surgical Search : Removing a Scar on the Fourth Amendment,
The Journal of Criminal Law & Criminology (Vol. 75) P.543.

^{๘๘} Ibid.

^{๘๙} Ibid, P 533-534.

การวางหลักเกณฑ์ของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 เกี่ยวกับการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาตามที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการยอมรับให้รัฐกระทำการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาได้ โดยพิจารณาถึงคุณค่าของพยานหลักฐานที่ได้รับ ที่แม้จะเป็นการรบกวนร่างกายของบุคคลก็ตัดสินว่าไม่ขัดต่อสิทธิส่วนตัวของเอกชนที่จะพ้นจากการรบกวน การตรวจค้นตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 จึงต้องยอมอ่อนน้อมต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีเหตุผลของตำรวจ เมื่อเป็นการรบกวนร่างกายเล็กน้อย เพื่อให้ได้พยานหลักฐานในทางคดีมาพิสูจน์ความผิด⁷⁰ ทั้งนี้ก็โดยการคำนึงถึงผลประโยชน์ของรัฐที่มีมาก่อนผลประโยชน์ของเอกชนนั่นเอง⁷¹

การแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาในคดีอาญา ตามความเหมาะสม (reasonable manner) รัฐจึงสามารถกระทำได้ แม้เป็นการจำกัดสิทธิส่วนตัว ซึ่งก็ได้รับการพิจารณาแล้วว่าไม่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับข้อห้ามการตรวจค้นโดยไม่มีเหตุอันควรที่บัญญัติคุ้มครองเอาไว้ในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4⁷² และไม่เป็นการบังคับให้ให้การ

⁷⁰ American Jurisprudence (Vol.62). Second Edition, New York, The Lawyer Co-operative Publishing Co;Rochester, 1972, P. 702.

⁷¹ Leonard Bruce Mandell, L. Anita Richardson, "Surgical Search : Removing a Scar on the Fourth Amendment, The Journal of Criminal Law & Criminology (Vol. 75) P.543.

⁷² John C. Klotter and Carl L. Meier. Criminal Evidence for Police. P. 209

เป็นพยานปรักปรำตนเองในคดีอาญา ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5⁷³ ซึ่งการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาไม่เป็นการบังคับให้เป็นพยานปรักปรำตนเองในคดีอาญาอย่างใดนั้น จะได้ทำการศึกษาถึงหลักการของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 (Fifth Amendment) ก่อนในเบื้องต้น

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 มีบัญญัติตอนหนึ่งว่า "บุคคลใด... จะถูกบังคับให้การเป็นภัยแก่ตนเอง ในคดีอาญาใด ๆ ไม่ได้ หรือ ถูกจำกัดสิทธิในชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สินโดยไม่ต้องด้วยกระบวนการความแห่งกฎหมายไม่ได้..."⁷⁴

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 (Fifth Amendment) ถึงสิทธิที่จะไม่ถูกบังคับให้ต้องเป็นพยานปรักปรำตนเองในคดีอาญา ซึ่งเป็นที่ยอมรับทั้งในศาลของสหรัฐและมลรัฐปัจจุบันนี้⁷⁵

หลักการของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 (Fifth Amendment) เกิดเมื่อศตวรรษที่ 17 ในประเทศอังกฤษ สืบเนื่องมาจากการที่ผู้ต้องสงสัยโดยปราศจากพยานหลักฐานตามสมควร ถูกนำตัวมาถามเกี่ยวกับ การกระทำที่ผิดกฎหมายโดยปราศจากความยินยอมโดยสมัครใจ เอกสิทธิ์ที่จะไม่ถูกบังคับให้ต้องเป็นพยานปรักปรำตนเองในคดีอาญานี้ได้รับอิทธิพลมาจากคนอังกฤษที่อพยพมาอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาจนกลายเป็นหลักการเบื้องต้นของการ

⁷³ Ibid, P. 210.

⁷⁴ วิษณุ เครืองาม, กฎหมายแองโกลอเมริกัน, หน้า 169.

⁷⁵ George T. Felkens. Rules of Evidence. P. 107.

ดำเนินคดีอาญาของสหรัฐอเมริกาทั้งในสหรัฐ และมลรัฐดังกล่าว⁷⁶

เอกลักษณ์ที่จะไม่ถูกบังคับให้ต้องเป็นพยานปกป้องตัวเองในคดีอาญานี้เป็นการเจาะจงเฉพาะการใช้การขู่เชิญบังคับด้วย กำลังกายหรือทางจิตใจ เพื่อบังคับให้บุคคลให้คำให้การ (testimonial compulsion) เท่านั้น⁷⁷ มิได้ห้ามเอาตัวบุคคลเป็นวัตถุพยานในเมื่อตัวบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญ⁷⁸

การแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา นั้น เป็นการบังคับเอาพยานวัตถุ (real or physical evidence) จากร่างกายของผู้ต้องหาออกมาเป็นพยานหลักฐาน ซึ่งไม่ได้รับการคุ้มครองตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

⁷⁶ ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลบ, หลักการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ต้องหา, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527), หน้า 21.

⁷⁷ Peter W. Lewis. Resource Manual for Professor to Accompany Criminal Procedure: The Supreme Court's View Cases, P.263; Roger M. Machlis, "Criminal Procedure II: The Privilege Against Self - incrimination", 1985 Annual Survey of American Law (Vol. 11), 1987.P.300

⁷⁸ Lawrence E Taylor. Drunk Driving Defense. Little Brown and Company, 1981, P.93 และคูปัญญัติ สุชีวะ, "การยอมให้ตรวจเลือดไม่ใช่เป็นการกระทำให้ตนต้องรับโทษทางอาญา" บทบัณฑิตย 24 (2509), หน้า 220.

ฉบับที่ 5 ที่ได้ให้การคุ้มครองเฉพาะคำให้การ ซึ่งเป็นพยานหลักฐานที่เป็นคำพูด (verbal evidence)⁷⁰ ดังนั้นการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ทำการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา แม้จะมีลักษณะบังคับก็ไม่ใช่เป็นการบังคับเพื่อให้เป็นพยานปรักปรำตนเองในคดีอาญา⁸⁰

การแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา ในเมื่อไม่เป็นการบังคับให้ต้องเป็นพยานปรักปรำตนเองในคดีอาญาแล้ว ผู้ต้องหาจะอ้างเอกสิทธิ์ที่จะไม่ถูกบังคับให้ต้องเป็นพยานปรักปรำตนเอง ในคดีอาญาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 ไม่ได้ สิทธิของผู้ต้องหาในการปฏิเสธการที่รัฐแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายของผู้ต้องหานั้นเป็นสิทธิตามกฎหมายอื่น ไม่ใช่สิทธิตามบทบัญญัติกฎหมายรัฐธรรมนูญ⁸¹

การรบกวนร่างกายเล็กน้อย (minor intrusion) เมื่อไม่ขัดต่อสิทธิส่วนตัวที่มีคุ้มครองไว้ในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 เกี่ยวกับการตรวจค้นและยึดโดยไม่มีเหตุอันควร และบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 เกี่ยวกับการบังคับให้ต้องเป็นพยานปรักปรำตนเอง รัฐจึงมีอำนาจแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาได้เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิด⁸² ผู้ต้องหาจะต้องยินยอมให้รัฐทำการแสวงหาพยานหลักฐานจาก

⁷⁰ George T. Felkens. Rules of Evidence. P. 110.

⁸⁰ American Jurisprudence (Vol. 7A), P. 493.

⁸¹ คดี State V. Knous, Iowa 1981, 313 N.W. 2 d 510.

⁸² John H. Wigmore. A Treatise on Evidence in Trials at Common Law (Vol. 8). P. 139-146.

ร่างกายผู้ต้องหา เว้นแต่จะมีกฎหมายอื่นให้สิทธิแก่ผู้ต้องหาที่จะปฏิเสธไม่ให้
ความยินยอมเอาไว้^{๓๓}

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ฝ่ายรัฐไม่มีอำนาจทำการแสวงหาพยานหลักฐาน
จากร่างกายผู้ต้องหาได้ เนื่องจากได้รับการคุ้มครองสิทธิส่วนตัวภายใต้บทบัญญัติ
กฎหมายรัฐธรรมนูญที่ไม่ให้ทำการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาเมื่อ
เป็นการรบกวนร่างกายผู้ต้องหาอย่างมาก (major intrusion) หรือเป็นการ
ทำร้ายสามัญสำนึก (shock the conscience) หรือแม้ว่าการแสวงหาพยาน
หลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาจะเป็นการรบกวนร่างกายผู้ต้องหาเพียงเล็กน้อย
(minor intrusion) แต่มีการบัญญัติกฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนตัวของผู้ต้องหา
เอาไว้ ดังนั้นแม้ว่าสิทธิในร่างกายของผู้ต้องหาที่จะพ้นจากการถูกแทรกแซง อัน
เป็นสิทธิส่วนตัว (right of privacy) จะได้รับการคุ้มครองภายใต้บทบัญญัติ
กฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายอื่น ก็ตาม สิทธิส่วนตัว
ก็ไม่ใช่สิทธิเด็ดขาด อาจสละได้โดยความยินยอมของผู้ต้องหา^{๓๔}

^{๓๓} American Jurisprudence (Vol. 7A), P. 494.

^{๓๔} ดูคำวินิจฉัยในคดี Hunt V. State (1946) 248 Ala 217, 27
So 2d 186, คดี People V. Frederick (1952) 109 Cal Ap 2d 897,
241 P 2d 222, คดี Ridgell V. United States (1947, Mun Ct App
Dist Col) 54 A2d 679, คดี Willenar V State (1950) 228 Ind
248, 91 NE 2d 178, คดี State V. Stater (1951)-Iowa-, 48 NW 2d
877, คดี David V. State (1948) 189 Md 640, 57 A 2d 289,
คดี State V. Fonquett (1950) -Nev- 2211 P2d 404, คดี State V.
Sturtevant (1950) 96 Nit 99, 70 A 2d 909, คดี State v.
Auld (1949) 2 NJ 426, 67 A 2d 175.

ความยินยอมของบุคคล เป็นการสละคุณธรรมทางกฎหมาย กล่าวคือ กฎหมายบัญญัติคุ้มครองประโยชน์ของปัจเจกชน และบุคคลผู้มีส่วนได้เสียได้สละ การคุ้มครองนั้นเสีย และความยินยอมของผู้ต้องหาที่ให้ฝ่ายรัฐทำการแสวงหาพยาน หลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาได้มีขอบเขตของความยินยอมที่ให้อำนาจผู้กระทำได้ เพียงใดนั้น พิจารณาทั้งกฎหมาย และศีลธรรม เนื่องจากการแสวงหาพยานหลักฐาน จากร่างกายผู้ต้องหาบางกรณีเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายเพราะเป็นการกระทำ ครบทั้งองค์ประกอบ, ความผิด และความชั่วอันเป็นโครงสร้างความผิดทางอาญา^{๘๕}

ในประมวลกฎหมายอาญา ได้มีการคุ้มครองการทำร้ายร่างกายเอาไว้ โดยแบ่งระดับของการทำร้ายร่างกายโดยเจตนาไว้ 3 ระดับ คือ^{๘๖}

1. การทำร้ายร่างกายเล็กน้อย ผลของการทำร้าย ผู้ถูกกระทำไม่ถึง กับเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตามมาตรา 391
2. การทำร้ายร่างกายที่ผลของการทำร้ายเป็นอันตรายแก่กายหรือ จิตใจ ตามมาตรา 295
3. การทำร้ายร่างกายที่ผลของการทำร้ายเป็นอันตรายสาหัส ตามมาตรา 297

ความยินยอมในความผิดฐานทำร้ายร่างกายที่ไม่เป็นอันตรายแก่กายหรือ จิตใจของผู้กระทำ ตามมาตรา 391 และความยินยอมในความผิดฐานทำร้าย ร่างกายที่เป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้ถูกกระทำตามมาตรา 295 หากการ กระทำนั้นไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนแล้ว สามารถ ให้ความยินยอมและเป็นเหตุให้ผู้กระทำไม่มีความผิด แต่ความผิดฐานทำร้าย

^{๘๕} กมลชัย รัตนสกาวงศ์, ความยินยอมในกฎหมายอาญา, (วิทยานิพนธ์ ชั้นปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2498), หน้า 6.

^{๘๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า 35.

ร่างกายที่เป็นที่เป็นอันตรายสาหัสตามมาตรา 297 ผู้กระทำจะอ้างความยินยอมของผู้กระทำมาลบล้างความผิดไม่ได้^{๘๗}

การพิจารณาเรื่องความยินยอมตามกฎหมายในการทำร้ายร่างกายข้างต้นเป็นการนำเอาปรัชญาทางศีลธรรม ซึ่งเป็นปรัชญาพื้นฐานของความยินยอมมาตัดสิน โดย Lord Devlin เห็นว่า "กฎหมายอาญาควรจะบังคับใช้กับความถูกต้องทางศีลธรรมเป็นหลักทั่วไป อันเป็นขอบเขตของการปฏิบัติ โดยจะยุ่งเกี่ยวกับเสรีภาพให้น้อยที่สุดสาระสำคัญจะเป็นเรื่องบังคับโดยความถูกต้องทางศีลธรรม"^{๘๘}

ปรัชญาของ Lord Devlin แสดงให้เห็นว่า ความยินยอมของบุคคลหนึ่งที่มีต่อผู้กระทำ ผู้กระทำไม่อาจอ้างขึ้นมาเป็นข้อแก้ตัวได้ ถ้าการกระทำนั้นไม่ชอบด้วยศีลธรรม แม้ว่าจะได้รับความยินยอมก็ตาม แม้ตัวผู้ยินยอมจะไม่ประสงค์จะเอาความการที่ผู้กระทำมีความผิดอันเป็นการขัดต่อเจตนาของผู้ให้ความยินยอมก็ไม่เป็นสาระสำคัญ^{๘๙}

ในประเทศเยอรมัน ได้มีประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน มาตรา 226(a) บัญญัติว่า "ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่น โดยความยินยอมของผู้ถูกทำร้าย การกระทำนั้นจะเป็นความผิดต่อเมื่อ (แม้ว่าจะมีความยินยอม) การกระทำนั้นขัดต่อศีลธรรมอันดี"^{๙๐}

ศีลธรรมจึงย่อมอยู่เหนือเสรีภาพของบุคคล การที่ผู้ต้องหาสลละสิทธิส่วนตัวให้ความยินยอมแก่ฝ่ายรัฐทำการแสวงหาพยานหลักฐานร่างกายของผู้ต้องหา จึงต้องทำภายในขอบเขตของศีลธรรม

^{๘๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า 89-90.

^{๘๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า 13.

^{๘๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

^{๙๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า 15.

สำหรับความยินยอมของผู้ต้องหาในขอบเขตของศีลธรรมที่ให้ฝ่ายรัฐ แสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายนั้น อาจเป็นความยินยอมโดยชัดแจ้ง หรือโดยปริยาย^๑ ด้วย การนี้ เช่น ไม่อาจให้ความยินยอมได้เพราะไม่รู้สำนึกในขณะนั้น ถือว่าเป็นการให้ความยินยอมโดยปริยาย^๒ แต่การให้ความยินยอมไม่ว่าโดยชัดแจ้ง หรือโดยปริยายต้องเป็นความยินยอมโดยสมัครใจ ปราศจากการบังคับข่มขู่^๓ และความยินยอมนั้นต้องเป็นความยินยอมต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ใช้อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย

การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะให้ผู้เสียหายพิมพ์ลายนิ้วมือ เพราะ ไม่มีคำสั่งของ Magistrate การจับมือผู้เสียหายพิมพ์ลงในกระดาษถือว่าการทำร้ายร่างกายเพราะได้ใช้กำลังต่อผู้เสียหาย จะนำเอาความยินยอมมาอ้างไม่ได้ เพราะเกิดจากการใช้อำนาจอันมิชอบ^๔

แต่ในคดี Web V. State Tex. Cr. App 1971, 467 S.W. 2d 449 เป็นกรณีที่มีการผ่าตัดบุคคลโดยเหตุผลทางการแพทย์ ในการเอาหัวกระดูกออกจากร่างกายของจำเลย ซึ่งกระทำในโรงพยาบาลด้วยความยินยอมของจำเลย แม้จำเลยจะไม่ได้ให้ความยินยอมต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ใช้อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายโดยตรง เพียงแต่ให้ความยินยอมต่อแพทย์และไม่ได้ให้ความยินยอมที่จะให้แพทย์ทำการส่งหัวกระดูกแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติ

^๑ Francis L. Ludes and Harold J. Gilbert. Corpus Juris Secundum (Vol. 77). P.413.

^๒ Thomas J. Gardner. Criminal Evidence: Principles, Cases and Readings. P. 553.

^๓ American Jurisprudence (Vol. 7A), P. 571.

^๔ กมลชัย รัตนสกาวงศ์, ความยินยอมในกฎหมายอาญา, หน้า 35.

หน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายก็ตาม เมื่อจำเลยให้ความยินยอมต่อแพทย์แล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายมีอำนาจที่จะนำเอาตัวกระสุนดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานในคดีได้ไม่เป็นการตรวจค้นที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ดังนั้น การคุ้มครองและแทรกแซงสิทธิส่วนตัวจากการที่ฝ่ายรัฐทำการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา ก็โดยใช้หลักการคานผลประโยชน์อย่างยุติธรรม (fair balance) ระหว่างผลประโยชน์ของรัฐ (public interest) กับผลประโยชน์ของเอกชน (individual interest) โดยคำนึงถึงคุณค่าของพยานหลักฐานที่ได้รับและลักษณะของการปฏิบัติของฝ่ายรัฐ ซึ่งสิทธิส่วนตัวจากการที่ฝ่ายรัฐทำการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาไม่ได้รับการคุ้มครองตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกาแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 ว่าด้วยการตรวจค้นและยึดโดยไม่มีเหตุอันควร และบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 ว่าด้วยการบังคับให้เป็นพยานปรักปรำตนเอง ในคดีอาญา เมื่อผลประโยชน์ของรัฐมีอยู่เหนือผลประโยชน์ของเอกชนฝ่ายรัฐจึงมีอำนาจแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาได้ เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจทำการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา โดยอำนาจที่ชอบด้วยกฎหมายต่อการรบกวนร่างกายผู้ต้องหาดังนี้ คือ

1. การรบกวนร่างกายผู้ต้องหาเล็กน้อย (minor intrusion) และไม่มีกฎหมายอื่นให้สิทธิผู้ต้องหาปฏิเสธการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาเอาไว้
2. การรบกวนร่างกายผู้ต้องหาเล็กน้อยแต่มีกฎหมายอื่นให้สิทธิผู้ต้องหาปฏิเสธการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาเอาไว้หรือการรบกวนร่างกายผู้ต้องหาอย่างมาก เมื่อผู้ต้องหาสละสิทธิ ที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย (รัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่น) โดยความยินยอมที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

รัฐจึงมีอำนาจแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา หากเข้าตามหลักเกณฑ์ข้างต้น แม้เป็นการจำกัดสิทธิส่วนตัวของผู้ต้องหา เนื่องจากผู้ต้องหาในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมที่ตนอยู่ต้องอยู่ภายใต้ทฤษฎีสัญญาสังคม (Social Contract) กระทำตามกฎหมายที่องค์อธิปัตย์ตราขึ้นใช้ในสังคม เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยขึ้นในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย